

Sygn. akt III AUa 974/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Horbulewicz
Sędziowie:	SA Małgorzata Gerszewska SA Daria Stanek (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Anita Musijowska

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2016 r. w Gdańsku

sprawy B. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji B. F.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 22 marca 2016 r., sygn. akt VI U 1818/15

1. zmienia zaskarżony wyrok i zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. do wyliczenia emerytury B. F. według zdefiniowanej składki, tj. art. 55 i 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, począwszy od dnia 01 maja 2015 r., stwierdzając odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;

2. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz B. F. kwotę 30,00 (trzydzieści 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych.

SSA Małgorzata Gerszewska SSA Grażyna Horbulewicz SSA Daria Stanek

Sygn. akt III AUa 974/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16.06.2015 r. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 01.06.2015 r. o ponowne ustalenie wysokości emerytury, organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przeliczenia świadczenia.

Odwołanie od tej decyzji złożył ubezpieczony, domagając się jej uchylecia.

Pozwany domagał się oddalenia odwołania i podtrzymał stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 22 marca 2016 r. oddalił odwołanie ubezpieczonego, sygn. akt VI U 1818/15.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny, wskazując, że był on niesporny między stronami i w całości wynikał z dokumentacji zebranej przez organ rentowy.

Zaskarżoną decyzją z dnia 16.06.2015 r. po rozpatrzeniu wniosku B. F. z dnia 01.06.2015 r. o ponowne ustalenie wysokości emerytury, organ rentowy na mocy art. 26 ust. 5 i 6, 55 i 55a, 174 ust. 2a, 185a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 t.j.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 552) odmówił mu przeliczenia świadczenia.

Wnioskodawca, urodzony (...), nabył prawo do emerytury od (...) na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Przy czym w złożonym wniosku ubezpieczony domagał się ponownego przeliczenia emerytury nie wskazując żadnych innych okoliczności.

Przechodząc do rozważań merytorycznych Sąd Okręgowy wskazał, że według dyspozycji art. 55 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53. Sąd Najwyższy w wyroku z 10 lipca 2013 r. w sprawie II UK 424/12 stwierdził, iż ubezpieczony urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 r., który osiągnął powszechny wiek emerytalny, kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę dopiero po dniu 31 grudnia 2008 r., może złożyć wniosek o wyliczenie tego świadczenia niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Przepis art. 55 ustawy emerytalnej, umożliwiając ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. wyliczenie emerytury w wieku powszechnym według art. 26, zrównuje w pewnym sensie sytuację tych osób (urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r.) z sytuacją osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które (jeśli nabyły prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym albo do tzw. emerytury wcześniejszej) mogą, osiągając powszechny wiek emerytalny złożyć wniosek o ustalenie prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym wyliczanej według art. 24 u.e.r.f.u.s. Jeżeli więc nie może być kwestionowana możliwość kilkakrotnego przechodzenia na emeryturę, a w treści art. 55 u.e.r.f.u.s. brak zastrzeżenia, że wniosek o przejście na emeryturę w powszechnym wieku przez osoby objęte art. 27 ma być pierwszym wnioskiem o przejście na emeryturę (o nabycie statusu emeryta), przepis ten (art. 55 u.e.r.f.u.s.) należy rozumieć jako przyznający prawo do złożenia wniosku o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu wieku 60/65 lat, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od faktu przejścia przez te osoby na emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym. Sąd Okręgowy wskazał, że stanowisko to zostało potwierdzone w wyroku Sądu Najwyższego z 19 marca 2014 r. (I UK 345/13, LEX nr 1455228), jak również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 8 stycznia 2014 r. (III AUa 691/13, LEX nr 1409037, OSA 2014/4/82-88). Wykładnia art. 55 ustawy emerytalnej została dokonana przez Sąd Najwyższy, a także sądy powszechne. Zgodnie z tą wykładnią, istnieje możliwość obliczenia emerytury przysługującej na podstawie art. 27 według zasad wynikających z art. 26

w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej. Dotyczy to ubezpieczonego:

- urodzonego przed dniem 1 stycznia 1949 r.,

- który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego, tj. po ukończeniu 65 lat w przypadku mężczyzny,

- który z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r.

Z mocy art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2015.552) do ustawy emerytalnej został dodany art. 55a. Zmiana ustawy emerytalnej weszła życie od 1 maja 2015 r.

Według art. 55a ust. 1 przepis art. 55 stosuje się również do ubezpieczonego, który miał ustalone prawo do emerytury przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, o której mowa

w art. 27. Zgodnie z ust. 2 tego przepisu, jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę, do której miał ustalone prawo przed ustaleniem prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego, określonego w art. 27 ust. 2 i 3, podstawę obliczenia emerytury zgodnie

z art. 26 pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W uzasadnieniu projektu ustawy zmieniającej wskazano argumentację przemawiającą za ustanowieniem art. 55 oraz dodaniem art. 55a: "Wprowadzono taką możliwość dla osób urodzonych przed 1949 r., aby zachęcić je do rezygnacji ze zgłoszenia wniosku

o wcześniejszą emeryturę oraz do opóźnienia przejścia na emeryturę z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego. Propozycja dodania art. 55a wynika z faktu, iż obecnie przepis art. 55 ustawy nie ma zastosowania do ubezpieczonego urodzonego przed 1949 r., który przed osiągnięciem wieku emerytalnego, miał ustalone prawo do wcześniejszej emerytury i pobierał to świadczenie".

Zestawienie treści art. 55a z uzasadnieniem projektu ustawy zmieniającej wskazywałoby na stanowisko projektodawcy, że art. 55 ustawy emerytalnej, przed 1 maja 2015 r., nie stosowało się do ubezpieczonego, który miał ustalone prawo do emerytury

przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, o której mowa w art. 27 i pobierał świadczenie.

W istocie jednak, wobec jednoznacznej wykładni art. 55 ustawy emerytalnej przyjętej w orzecznictwie sądowym, uznać należało, że dodanie art. 55a zmierzało do zmiany regulacji prawnej, której normatywny sens wyznaczony został przez te orzecznictwo. W doktrynie przyjmuje się, że po zakończeniu procesu legislacyjnego tekst ustawy przestaje być kontrolowany przez prawodawcę, a jego realizację przekazuje się autonomicznemu dyskursowi stosowania prawa. Najistotniejszą instytucjonalizacją dyskursu są niezawisłe sądy, które mają "władzę na znaczeniach terminów" zawartych w tekstach prawnych (Tomasz Grzybowski, Wpływ zmian prawa na jego wykładnię, Wolters Kluwer SA, W-wa 2013, str. 64). Wobec istnienia zgodnej wykładni, rzeczywisty skutek nowelizacji (dodania art. 55a), w zakresie art. 55 ustawy emerytalnej, jest zmianą normatywną, a nie jedynie zmianą dotyczącą interpretacji tekstu prawnego. Z treści przepisów ustawy zmieniającej ani ogólnych zasad prawa międzyczasowego (*lex retro non agit*) nie wynika natomiast wsteczne działanie dokonanej zmiany (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 3 czerwca 2015 r. III AUa 1765/14 LEX nr 1768685).

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 grudnia 1997 r. (II UKN 425/97, OSNP 1998/22/663) wskazał, że zmiana pobieranego świadczenia emerytalno-rentowego na inne, nie następuje z urzędu, lecz w wyniku złożenia przez zainteresowanego stosownego wniosku. Natomiast w wyroku

z dnia 18 listopada 2011 r. (I UK 130/11, LEX nr 1129317) Sąd ten stwierdził, że organ rentowy nie jest zobowiązany do każdorazowego informowania potencjalnego świadczeniobiorcy o wszystkich wynikających z obowiązujących przepisów prawa możliwościach przyznawania dodatków, wzrostów, czy też wręcz innych świadczeń, a jedynie tych, do których potencjalne prawo wynika z charakteru wnioskowanego świadczenia bądź złożonych dokumentów, czy też innych ujawnionych w momencie składania wniosku okoliczności faktycznych i prawnych. Ogólną zasadą prawa ubezpieczeń społecznych jest bowiem wypłata świadczenia na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury/renty (spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. Istotna jest zatem data wystąpienia z wnioskiem o ustalenie prawa do świadczenia. Przy czym stosownie do art. 116 ust. 5 u.e.r.f.u.s. do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokość. Oznacza to, że ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na wnioskodawcy, (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2001 r., sygn. II UKN 297/00; opubl. OSNP 2002/23/577, LEX nr 48122).

Kontynuując rozważania Sąd I instancji stwierdził, że stosownie do treści art. 321 § 1 k.p.c. sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem ani zasądzać ponad żądanie. Związanie sądu przy wyrokowaniu żądaniem jest wyrazem obowiązywania

w postępowaniu cywilnym zasady dyspozytywności, zgodnie z którą to powód decyduje nie tylko o wszczęciu postępowania ale także o zakresie rozstrzygnięcia sprawy. Niedopuszczalność wyrokowania co do przedmiotu nieobjętego żądaniem oznacza niemożność objęcia rozstrzygnięciem innych żądań niż przedstawione przez powoda. Rola sądu w procesie cywilnym sprowadza się zatem wyłącznie do oceny zasadności zgłoszonych żądań i nie może w związku z tym uregulowaniem uwzględnić innych, a nie zgłoszonych żądań, nawet tych, których strona mogłaby skutecznie dochodzić (por. wyrok Sąd Apelacyjny w Katowicach z dnia 23 stycznia 2014 r., LEX nr 1439040). W sprawach

z zakresu ubezpieczeń społecznych zakres i przedmiot rozpoznania sądowego wyznacza przedmiot decyzji organu rentowego i żądanie zgłoszone w odwołaniu wniesionym do sądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 2 marca 2011 r., II UZ 1/11, LEX nr 844747; z dnia 13 maja 1999 r., IIUZ52/99, OCNP 2000/15/601 i inne).

Przekładając poczynione ustalenia na grunt analizowanej sprawy Sąd Okręgowy przypomniał, że przedmiotem sporu była kwestia żądania przez wnioskodawcę przeliczenia przyznanej mu emerytury od 08.05.2008 r. na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy

z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Wprawdzie w piśmie z dnia 28 maja 2015 r. ubezpieczony wymienia nowelizację ustawy z dnia 5 marca 2015 r., jednakże nie złożył wniosku ENK o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach

i rentach z FUS. Takiego wniosku nie złożył również w trakcie niniejszego postępowania. pomimo przesłania mu informacji o nowelizacji ustawy z dnia 5 marca 2015 r. i pisma organu rentowego z dnia 14.10.2015 r. W takiej sytuacji, w ocenie Sądu Okręgowego, nie może domagać się przeliczenia świadczenia emerytalnego w trybie art. 55a ww. ustawy, pomimo tego, że hipotetyczna wartość emerytury wynosiłaby 5 924,95 zł przyjmując za datę wniosku dzień 30.05.2015 r. Przedmiot rozpoznania bowiem został ograniczony do treści złożonego wniosku i zakresu wydanej decyzji oceniającej możliwość ponownego przeliczenia świadczenia bez wniosku ENK i ustalenia kapitału początkowego. Sąd zaznaczył również,

że we wspomnianym wniosku z dnia 28.05.2015 r. brak informacji o kontynuowaniu zatrudnienia ubezpieczonego po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Analiza zaś zaskarżonej decyzji dokonywana jest na dzień jej wydania.

Reasumując, w ocenie Sądu I instancji pozwany organ rentowy wydał prawidłową decyzję, wobec czego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Apelację od wyroku wywiódł ubezpieczony, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego poprzez niezastosowanie normy art. 27 w zw. z art. 55 i 55a ust. o emeryturach i rentach z FUS w sytuacji, gdy:

- stosowne żądanie w tym zakresie zostało złożone poprzez wniosek o przeliczenie emerytury w zw. z nowelizacją ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a także dookreślenie poprzez kolejne pisma oraz wyjaśnienie złożone na posiedzeniach w sprawie niniejszej,

w szczególności pierwszym,

- apelujący spełnia wszystkie przesłanki wymagane do przeliczenia emerytury na ww. podstawie - wszystkie te przesłanki zostały podniesione i udowodnione w trakcie postępowania,

2. mające wpływ na wynik postępowania, naruszenie przepisów postępowania cywilnego, poprzez błędne i bezpodstawne przyjęcie, iż w realiach niniejszej sprawy ma zastosowanie art. 321 § 1 k.p.c., w sytuacji gdy:

- wniosek, jak i odwołanie powoda nie wykraczały poza przedmiot orzekania, zaskarżenia w sprawie niniejszej,

- powód dookreślił swój wniosek na pierwszym terminie posiedzenia wyjaśniającego w sprawie niniejszej, tj. dnia 15.12.2015 r. poprzez doprecyzowanie wniosku co do przeliczenia jego emerytury na podstawie art. 27 w zw. z art. 55 i 55a ustawy o emeryturach i rentach z FUS,

- naruszenie zasad współżycia społecznego poprzez stwierdzenie, iż w przypadku wydania przez Sąd I instancji wyroku co do przeliczenia świadczenia emerytalnego Sąd dokonywałby naruszenia art. 321 § 1 k.p.c., w sytuacji gdy apelujący wprost zażądał przeliczenia emerytury w najkorzystniejszym wariantcie, biorąc pod uwagę nowelizację z 05.03.2015 r. ustawy o emeryturach i rentach z FUS i mimo spełnienia przez niego wszystkich przesłanek, uprawniających go do przeliczenia mu emerytury, która zgodnie z hipotetycznym przeliczeniem byłaby o ponad 1000 zł wyższa niż obecna,

3. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, tj. naruszenie normy art. 328 § 2 k.p.c. poprzez:

- brak uzasadnienia, dlaczego zdaniem Sądu apelujący nie spełnia/spełnia przesłanki dotyczące przeliczenia emerytury na podstawie art. 27 w zw. z art. 55 i 55a ustawy o emeryturach i rentach z FUS,

- brak wyjaśnienia w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji podstawy prawnej, z przytoczeniem przepisów prawa, rozstrzygnięcia, tj. nie wskazanie, dlaczego nie uwzględniono w treści uzasadnienia wyroku tradycyjnego podział na jego dwie części, tj. ustaleń faktycznych i rozważań prawnych,

- nie wskazanie przez Sąd I instancji, nie wykazanie, czy możliwe jest zastosowanie normy 321 § 1 k.p.c., nie wskazanie, na czym Sąd oparł takie rozumowanie i dlaczego nie uznał wyjaśnień strony powodowej przedstawionej na pierwszym terminie wyznaczonym w sprawie, tj. dnia 15.12.2015 r.

W konsekwencji, zdaniem apelującego, Sąd Okręgowy naruszył podstawowe zasady:

- art. 32 ust. 1 Konstytucji RP - poprzez oddalenie odwołania, niesprawdzenie, czy apelujący spełnia przesłanki do przeliczenia, mimo iż Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stwierdza, iż strona mogłaby ich skutecznie dochodzić (str. 7 zaskarżonego wyroku), a także, iż jak wynika z wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach - ubezpieczonemu urodzonemu przed 31 grudnia 1948 r. spełniającemu warunki określone

w art. 55 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje prawo do ustalenia kapitału początkowego,

- postępowania administracyjnego, w tym wyrażoną w art. 8 k.p.a. w związku z art. 6 k.p.a. w związku z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zasadę pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa.

Wskazując na powyższe okoliczności apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przeliczenie emerytury apelującemu w najkorzystniejszym dla niego wariantcie, tj. na podstawie art. 27

w zw. z art. 55 i 55a ust. o emeryturach i rentach z FUS, odpowiednio jak w hipotetycznym przeliczeniu organu ZUS, a także zobowiązanie organu ZUS Oddział w B.

do wypłacenia różnicy pomiędzy świadczeniem otrzymywanym dotychczas a przeliczonym na podstawie art. 27 w zw. z art. 55 ust. o emeryturach i rentach z FUS od miesiąca, w którym apelujący złożył stosowny wniosek o przeliczenie emerytury, tj. od miesiąca maja 2015 r. wraz z odpowiednimi odsetkami; ewentualnie o uchylenie przedmiotowego wyroku

przez Sąd II instancji i przekazanie sprawy Sądowi I instancji lub bezpośrednio organowi rentowemu. Ponadto skarżący wniósł o zasądzenie od ZUS Oddział w B. na rzecz apelującego zwrotu kosztów procesu przed Sądem II instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego zasługiwała na uwzględnienie w sposób skutkujący zmianą zaskarżonego wyroku i zobowiązaniem pozwanego do wyliczenia emerytury B. F. według zdefiniowanej składki, tj. art. 55 i 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS od dnia 1 maja 2015 r. Zważyć jednak należy, że nie wszystkie podniesione w apelacji zarzuty okazały się trafne. Niemniej jednak, kognicja sądu drugiej instancji obejmuje rozpoznanie sprawy w taki sposób, w jaki mógł i powinien rozpoznać sprawę sąd pierwszej instancji, dlatego sąd ten nie może poprzestać jedynie na zbadaniu zarzutów apelacyjnych, lecz powinien poczynić własne ustalenia i ocenić je przez zastosowanie prawa materialnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2013 r., I UK 555/12, LEX nr 1383249). Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy poczynił nieprawidłowe rozważania prawne, co skutkowało naruszeniem przepisów prawa materialnego i niewłaściwą subsumcją ustaleń faktycznych pod odpowiednie dyspozycje przepisów prawa materialnego.

Nie zasługują na aprobatę podniesione w apelacji zarzuty naruszenia przez Sąd

I instancji art. 328 § 2 k.p.c., zasad współżycia społecznego, przepisów postępowania administracyjnego oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Sąd Okręgowy nie naruszył art. 328 § 2 k.p.c. Artykuły 328 i nast. k.p.c. dotyczą sporządzenia uzasadnienia wyroku. Niewątpliwie motywy wyroku pełnią ważną rolę procesową. Umożliwiają sprawowanie nadzoru judykacyjnego przez sąd wyższej instancji,

a wyjątkowo, w razie wątpliwości, służą do ustalenia granic powagi rzeczy osądzonej. Przyznać też trzeba, że uzasadnienie orzeczenia wpływa na kształtowanie świadomości prawnej stron. Przekonujące uzasadnienie może zapobiec wnoszeniu nieuzasadnionych środków odwoławczych (podobnie - rzeczowe podanie zasadniczych motywów rozstrzygnięcia). Sąd musi tak wytłumaczyć motywy rozstrzygnięcia, by mogła zostać oceniona jego prawidłowość. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury o uchybieniu art. 328 § 2 k.p.c. można jednak mówić jedynie wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie zawiera danych pozwalających na kontrolę tego orzeczenia, bądź też, gdy nie zawiera wszystkich lub niektórych elementów wymienionych w tym przepisie, a brak ten mógł mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Uznaje się, że zarzut naruszenia art. 328 § 2

w związku z art. 391 § 1 k.p.c. może być usprawiedliwiony w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub

w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2009 r., I UK 129/09, LEX nr 558286). Biorąc pod uwagę powyższe należy wskazać, iż choć wyrok Sądu pierwszej instancji nie jest trafny, a jego uzasadnienie nie wyjaśnia precyzyjnie motywów orzeczenia, to jednak Sąd powołał zarówno podstawę faktyczną, jak i prawną swojego rozstrzygnięcia w sposób pozwalający na jego instancyjną kontrolę.

Sądowi I instancji nie można także zarzucić naruszenia zasad współżycia społecznego (art. 5 k.c.). Zgodnie z ugruntowaną linią orzeczniczą w prawie ubezpieczeń społecznych nie stosuje się klauzul generalnych zasad współżycia społecznego. Jak wskazał Sąd Najwyższy

w wyroku z dnia 16 czerwca 2011 r. (III UK 214/10, LEX nr 1095955), do złagodzenia rygorów prawa ubezpieczeń społecznych nie stosuje się art. 5 k.c., bo przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter przepisów prawa publicznego (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2009 r., II UK 81/09, LEX nr 824176). Rygoryzm prawa publicznego nie może być łagodzony konstrukcją nadużycia prawa podmiotowego przewidzianą w art. 5 k.c. lub w art. 8 k.p. Zarzut ten (nadużycia prawa podmiotowego,

albo czynienia ze swego prawa podmiotowego użytku niezgodnego z zasadami współżycia społecznego lub społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa) w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych musiałby być odniesiony do czynności organu rentowego, który - wydając decyzję - nie korzysta ze swoich praw podmiotowych (regulowanych prawem prywatnym - Kodeksem cywilnym lub Kodeksem pracy), lecz realizuje ustawowe kompetencje organu władzy publicznej. Materialnoprawną podstawą świadczeń emerytalno-rentowych mogą być zatem tylko przepisy prawa, a nie zasady współżycia społecznego.

Odnosząc się do podniesionych przez ubezpieczonego naruszeń prawa administracyjnego, przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że postępowanie sądowe, w tym w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, skupia się na wadach wynikających

z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego pozostaje w zasadzie

poza przedmiotem tego postępowania. Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego, jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania (por. wyrok SN z dnia 9 lutego 2010 r., I UK 151/09).

Jeśli natomiast chodzi o zarzut naruszenia art. 32 ust. 1 Konstytucji RP wyjaśnić należy, że z konstytucyjnej zasady równości wynika nakaz jednakowego traktowania wszystkich obywateli w obrębie określonej klasy (kategorii). Wszystkie podmioty charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez różnicowań, zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących (por. wyrok z dnia 5 listopada 1997 roku, K. 22/97, OTK ZU 1997 Nr 3-4). Orzeczenie przez Sąd I instancji, które narusza przepisy prawa materialnego, nie oznacza wobec powyższego, że Sądowi temu można zarzucić naruszenie zasady równości.

Jak już wyżej sygnalizowano, uzasadnione okazały się natomiast zarzuty naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Przechodząc do rozważań merytorycznych, Sąd odwoławczy w pierwszej kolejności zwraca uwagę, że emerytura, o której mowa w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przysługiwała przed 1 stycznia 2013 r. (tj. przed zmianą wynikającą z art. 1 pkt 8 ustawy

z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw) ubezpieczonym urodzonym przed dniem

1 stycznia 1949 r., którzy osiągnęli powszechny, podstawowy wiek emerytalny, wynoszący co najmniej 65 lat dla mężczyzn, i wykazali okres składkowy i nieskładkowy wynoszący

co najmniej 25 lat. Emerytura ta, tak w poprzednim stanie prawnym, jak i obecnie, obliczana jest według zasady określonej w art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jako procent kwoty bazowej oraz okresów składkowych i nieskładkowych wyliczony według wskaźników wskazanych w art. 53 ust. 1 pkt 2-3, z uwzględnieniem art. 55. Oznacza to, że dla niektórych osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. przewidziana została możliwość obliczenia emerytury według wartości zgromadzonych składek, na zasadach określonych w art. 25 i 26 ustawy. Dotyczy to tych osób, które po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego pozostawały w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych, a z wnioskiem o emeryturę wystąpiły po dniu 31 grudnia 2008 r. Warunkiem uwzględnienia takiego wniosku jest ustalenie, że emerytura obliczona na podstawie art. 26 jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53, co jest możliwe w przypadku osób, które po wejściu w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS podlegały ubezpieczeniom przez odpowiednio długi okres i osiągały wysokie przychody. Zgodnie bowiem z treścią art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego, w tym zwłaszcza w uchwale z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13 (OSNP 2013 nr 21-12, poz. 257), przyjęto, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. W uzasadnieniu uchwały wskazano m. in., że ten sposób wyliczania emerytury zaczął obowiązywać dopiero od 1 stycznia 2009 r. zaś warunek kontynuowania ubezpieczenia i wystąpienia z wnioskiem po 31 grudnia 2008 r., miał umożliwić wyliczenie emerytury w tzw. formule zdefiniowanej składki, której podstawę wymiaru stanowi suma składek składanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Ratio legis tego przepisu jest więc kontynuowanie opłacania składek, nie zaś ubieganie się o emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym.

Podkreślenia wymaga także, iż w utrwalonych poglądach judykatury przyjmuje się, że emerytura w niższym i w powszechnym wieku emerytalnym to odrębne rodzaje emerytur. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 r., I UK 82/06 (niepublikowany) wyrażono trafny pogląd, że nie ma przeszkód prawnych, aby ubezpieczony pobierający emeryturę przyznaną mu w niższym wieku emerytalnym dla pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - art. 32 ustawy emerytalnej, domagał się przyznania emerytury przysługującej w tzw. powszechnym wieku emerytalnym na podstawie art. 27 tej ustawy, ponieważ ze względu na odmienne przesłanki nabycia prawa do obu tych świadczeń organ ubezpieczeń społecznych powinien wydać decyzje w oparciu

o różne podstawy prawne przysługujących ubezpieczonemu świadczeń emerytalnych, a następnie wypłacać świadczenie wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego - art. 95 ust. 1 ustawy (por. także wyrok z dnia 20 stycznia 2005 r., I UK 120/04, OSNP 2005 Nr 16,

poz. 257 i orzecznictwo w nim powołane). Jeżeli więc nie może być kwestionowana możliwość kilkakrotnego przechodzenia na emeryturę, a w treści art. 55 ustawy brak zastrzeżenia, że wniosek o przejście na emeryturę w powszechnym wieku przez osoby objęte art. 27 ma być pierwszym wnioskiem o przejście na emeryturę (o nabycie statusu emeryta), przepis ten (art. 55 ustawy) należy rozumieć jako przyznający prawo do złożenia wniosku

o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu wieku 60/65 lat, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od faktu uzyskania przez te osoby emerytury wcześniejszej (art. 32 ustawy) lub w niższym wieku emerytalnym (art. 29 ustawy) - por. także m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 10 lipca 2013 r., II UK 424/12, LEX nr 1341674; 4 września 2013 r., II UK 23/13, OSNP 2014 Nr 6, poz. 85; 7 listopada 2013 r., II UK 143/13, OSNP 2014 Nr 10,

poz. 148 i z 18 września 2014 r., I UK 27/14, LEX nr 1537287, 8 lipca 2015 r., II UK 217/14, LEX nr 1771526; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 marca 2014 r., III AUa 1223/13, LEX nr 1454446; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 stycznia 2014 r., III AUa 691/13, LEX nr 1409037; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 9 lipca 2013 r., III AUa 302/13, LEX nr 1342368.

Pogląd niezwykle istotny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy Sąd Najwyższy wyraził w wyroku z dnia 7 listopada 2013 r. (II UK 143/13, OSNP 2014/10/148).

W orzeczeniu tym wyjaśnił mianowicie, że skorzystanie z możliwości obliczenia potencjalnie wyższej emerytury na podstawie art. 55 ustawy nie wymaga od ubezpieczonego wyboru - spośród wskazanych mu przez organ rentowy możliwości - określonej metody obliczenia wysokości należnej mu emerytury, która z mocy prawa przysługuje mu w wyższej wysokości według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55) zawsze wtedy, gdy składa po 31 grudnia 2008 r. wniosek o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy, a wynik jej obliczenia według dotychczasowych zasad (na podstawie art. 27 w związku z art. 53) jest niższy od obliczonej według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy). Przepis szczególny art. 55 ustawy emerytalnej kreuje (reguluje) wyjątek od zasady ustalania ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. emerytury w wysokości wynikającej z dotychczasowych ("starych") zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy). Ubezpieczonym, urodzonym przed wymienioną datą (1 stycznia 1949 r.), przysługuje prawo do obliczenia emerytury według nowych zasad, jeżeli wysokość emerytury obliczonej na podstawie art. 26 w związku z art. 55 okaże się wyższa od ustalonej według dotychczasowych zasad, pod warunkiem, że z wnioskiem o przyznanie emerytury z art. 27 ustawy wystąpili po dniu 31 grudnia 2008 r.

Regulację art. 55 ustawy należy rozumieć jako uprawnienie do przeliczenia emerytury przyznanej i wypłacanej ubezpieczonym, którzy nadal po uzyskaniu statusu emeryta na podstawie art. 27 ustawy opłacają składki na ubezpieczenie społeczne emerytalne i rentowe, pod warunkiem jednak, by przed dniem 31 grudnia 2008 r. nie mieli ustalonego prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 maja 2016 r., III AUa 1278/15, LEX nr 2079198).

Zaprezentowane stanowisko, w pełni podzielane przez obecny skład Sądu Apelacyjnego, znajduje zastosowanie do sytuacji prawnej ubezpieczonego, gdy się weźmie pod uwagę, że wystąpił on z wnioskiem o emeryturę na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w 2008 r. Ubezpieczonym, urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. (ubezpieczony urodził się (...)), przysługuje prawo do obliczenia emerytury według nowych zasad, jeżeli wysokość emerytury obliczonej na podstawie art. 26 w związku z art. 55 okaże się wyższa od ustalonej według dotychczasowych zasad, pod warunkiem kontynuowania ubezpieczenia emerytalnego po osiągnięciu 60/65 lat życia (po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego) i wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy (po raz pierwszy) po dniu 31 grudnia 2008 r.

Emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną na podstawie dotychczasowych zasad nie może być pozbawiony prawa do ustalenia emerytury korzystniejszej - w wyższej wysokości obliczonej według nowych zasad na podstawie art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy, jeżeli spełniając warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r. (art. 55 ustawy). Nie jest możliwa utrata uprawnienia do zweryfikowania wysokości długoterminowych świadczeń emerytalnych ustalonych w deklaratoryjnych decyzjach emerytalnych, więc emerytura może być wyliczona równolegle według zasad ustalonych w art. 53 w związku z art. 27 i według nowych zasad wynikających z art. 26 w związku z art. 55. Skorzystanie z prawnej możliwości obliczenia wyższej wysokości emerytury nie wymaga przy tym od uprawnionego wskazania „korzystniejszej” metody obliczenia przysługującej mu emerytury w wyższej wysokości (od ustalonej na podstawie dotychczasowych zasad) ani nie pozostaje do uznania dla organu rentowego (nie jest „fakultatywne”) (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada

2013 r., II UK 143/12, LEX nr 1399861).

Z powyższych rozważań wynika zatem, że jeżeli istnieje możliwość obliczenia emerytury przysługującej ubezpieczonemu na podstawie art. 27 (urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r.), który kontynuował ubezpieczenia emerytalne po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r., organ rentowy jest zobowiązany obliczyć należne mu świadczenie emerytalne zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w zw. z art. 53), jak i według nowych zasad (art. 26 w zw. z art. 55), a następnie przyznać mu emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w zw. z art. 100 ust. 1 ustawy).

Ubezpieczony osiągnął powszechny wiek emerytalny 21 listopada 2008 r.

Po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego, a przed wystąpieniem z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kontynuował ubezpieczenie emerytalne. Od dnia 1 stycznia 2015 r. zgłoszony był bowiem do ubezpieczenia społecznego jako członek rady nadzorczej i odprowadzono z tego tytułu stosowne składki na ubezpieczenia (k. 109 akt ZUS).

Wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył 30 maja 2015 r. Sąd Apelacyjny zwraca przy tym uwagę, że intencja ubezpieczonego wyrażona w przedmiotowym wniosku była dostatecznie jasna. Ubezpieczony wyraźnie bowiem domagał się ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego w związku z nowelizacją ustawy o emeryturach i rentach z FUS z 5 marca 2015 r., którą do ustawy dodano art. 55a. Podkreślić zresztą trzeba, że wobec istnienia zgodnej wykładni art. 55 ustawy w judykaturze nowelizacja ta nie stanowiła w istocie zmiany stanu prawnego, ale jego potwierdzenie i doprecyzowanie, nie stworzono nowej normy prawnej. Stosownie do treści art. 55a ust. 1 przepis art. 55 stosuje się również do ubezpieczonego, który miał ustalone prawo do emerytury przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, o której mowa w art. 27.

Skoro zatem ubezpieczony miał dotychczas ustalone prawo do emerytury na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy i nie występował dotąd o emeryturę w wieku powszechnym, oczywistym jest, że wniosek z 30 maja 2015 r. należało potraktować jako żądanie ustalenia prawa do emerytury z art. 27 ustawy, przy czym – zgodnie z wcześniejszymi wyjaśnieniami – jeżeli wynik jej obliczenia według dotychczasowych zasad (na podstawie art. 27 w związku z art. 53 ustawy) jest niższy od obliczonej według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55 ustawy), to – skoro wniosek złożony został po 31 grudnia 2008 r. - ubezpieczonemu przysługuje prawo do korzystniejszego wyliczenia według nowych zasad.

Nie ma przy tym znaczenia, jak podnosi pozwany, długość okresu podlegania ubezpieczeniu po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego oraz fakt, czy okres ten poprzedzał bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Zważyć należy, że nabycie statusu emeryta (art. 4 pkt 1 u.e.r.f.u.s.) wiąże się z utratą statusu ubezpieczonego (art. 4 pkt 13 tej ustawy) tylko wtedy, jeżeli po przyznaniu prawa do emerytury emeryt nie podlega obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 u.s.u.s.). Przede wszystkim zaś pojęcie "ubezpieczony" z art. 4 pkt 13 u.e.r.f.u.s. nie odnosi się do aktualnego statusu osoby ubiegającej się o emeryturę, bowiem podleganie ubezpieczeniom społecznym w dacie wniosku o emeryturę nie stanowi warunku przyznania prawa do tego świadczenia. "Ubezpieczony" to osoba, która spełnia warunek podlegania - w jakimkolwiek okresie - ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, określonym w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, a także osoba, która przed dniem wejścia w życie ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podlegała ubezpieczeniu społecznemu lub zaopatrzeniu emerytalnemu, z wyłączeniem ubezpieczenia społecznego rolników (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca

2014 r., I UK 345/13, LEX nr 1455228). Nieuprawnione i nie znajdujące oparcia w brzmieniu przepisu art. 55 u.e.r.f.u.s., jak również wykładni celowościowej, jest stanowisko, iż warunkiem ustalenia wysokości emerytury na podstawie powołanego przepisu jest kontynuowanie - nieprzerwane pozostawanie w ubezpieczeniu - aż do dnia złożenia wniosku o emeryturę, na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej, włącznie (tak: wyrok Sadu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 23 kwietnia 2015 r., III AUa 2042/14, LEX nr 1679895).

W niniejszej sprawie bezsporne było, iż B. F. kontynuował ubezpieczenie po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Nie budzi również wątpliwości Sądu odwoławczego fakt, że wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym po dniu 31 grudnia 2008 r., nie nabywając przed tą datą prawa do tej emerytury. To z kolei oznacza, że skoro skarżący kontynuował ubezpieczenia emerytalne

i rentowe po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego oraz spełniał warunki, o których mowa w art. 55 ustawy, w tym złożył wniosek o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., to emerytura powinna mu być wyliczona w oparciu o art. 26 ustawy o emeryturach

i rentach z FUS – jako świadczenie korzystniejsze (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 września 2014 r., I UK 27/14, LEX nr 1537287; wyrok SA w Szczecinie z dnia 24 września 2015 r., III AUa 959/14, LEX nr 1843156; wyrok SA w Gdańsku z dnia 10 listopada 2015 r., III AUa 911/15, LEX nr 1950606).

Zauważyć należy, że w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy nie znajduje zastosowania art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, na co wskazywał w toku procesu pozwany. Norma ta dotyczy ponownego ustalenia wysokości emerytury w sytuacji wskazania nowej podstawy wymiaru składek przypadającej w całości lub części po przyznaniu świadczenia. Niniejsza sprawa nie jest zaś sprawą o przeliczenie świadczenia, ale o nowe świadczenie – emeryturę z powszechnego wieku emerytalnego.

W tym stanie rzeczy uzasadnione okazały się zarzuty naruszenia przez Sąd I instancji prawa materialnego, jak również – zastosowanego w zupełnie bezpodstawny sposób - art. 321 § 1 k.p.c. Z omówionych powyżej względów, orzeczenie zgodne z żądaniem ubezpieczonego niewątpliwie nie stanowi orzeczenia co do przedmiotu nie objętego żądaniem.

Odmawiając przeliczenia wysokości emerytury zgodnie z żądaniem ubezpieczonego organ rentowy dokonał błędnej wykładni przepisów i tym samym ponosi również odpowiedzialność przewidzianą przez art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej

do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Przez wyjaśnienie „ostatniej niezbędnej okoliczności” trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r., sygn. akt I UK 159/04, OSNP nr 19/2005, poz. 308).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny - uznając apelację ubezpieczonego za zasadną - na mocy art. 386 § 1 k.p.c. orzekł, jak w pkt 1 sentencji wyroku.

W pkt 2 sentencji Sąd Apelacyjny zasądził od pozwanego na rzecz ubezpieczonego kwotę 30,00 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych, działając na podstawie art. 98 § 1 i 2 oraz 108 1 k.p.c. w zw. z art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 623).

SSA Małgorzata Gerszewska SSA Grażyna Horbulewicz SSA Daria Stanek